

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 5. maaliskuuta 2020
(OR. en)

6650/20

ENV 160
ENER 77
IND 29
TRANS 102
ENT 27
SAN 77
AGRI 83

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähtettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Päivämäärä: 5. maaliskuuta 2020

Vastaanottaja: Valtuuskunnat

Ed. asiak. nro: 6338/20

Asia: Ilmanlaadun parantaminen
– Neuvoston päätelmät

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston 3754. istunnossaan 5. maaliskuuta 2020 hyväksymät päätelmät edellä mainitusta aiheesta.

Ilmanlaadun parantaminen**– neuvoston päätelmät –**

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO

1. PALAUTTAA MIELEEN tiedonannon "Suojeleva Eurooppa – puhdasta ilmaa kaikille"¹, jossa esitetään EU:n politiikkatoimet, joilla tuetaan ja helpotetaan jäsenvaltioiden eri alojen päästöjen vähentämiseksi toteuttamia kustannustehokkaita toimenpiteitä jäsenvaltioiden kansallisten päästövähennystavoitteiden ja ilmanlaadunormien saavuttamiseksi, huomioidaan toteutetut yhteiset toimet, määritetään rahoitusmahdollisuuksia, annetaan yleiskatsaus tilanteesta ja vaatimusten noudattamisesta sekä ehdotetaan uusia täytäntöönpano- ja jatkotoimia;
2. PALAUTTAA MIELEEN, että vuoteen 2020 mennessä olisi seitsemännen ympäristöä koskevan toimintaohjelman mukaisesti varmistettava, että ulkoilman laatu on parantunut unionissa merkittävästi ja se on lähempänä WHO:n suosittelemia tasoja;²
3. PALAUTTAA MIELEEN EU:n ensimmäisen ilmanpuhtautta koskevan katsauksen³, jossa arvioidaan, että lainsäätäjien vuoden 2013 Puhdasta ilmaa Euroopalle -ohjelman jälkeen hyväksymän toimenpidepaketin täysimääräinen täytäntöönpano voi johtaa suurimmassa osassa EU:ta Maailman terveysjärjestön (WHO) ohjearvon alittaviin pienhiukkaspitoisuuksiin vuoteen 2030 mennessä ja varmistaa terveysvaikutusten merkittävän vähenemisen;

---

¹ Asiak. 9048/18.

² Euroopan parlamentin ja neuvoston päätös N:o 1386/2013/EU, annettu 20 päivänä marraskuuta 2013, vuoteen 2020 ulottuvasta yleisestä unionin ympäristöalan toimintaohjelmasta "Hyvä elämä maapallon resurssien rajoissa" (EUVL L 354, 28.12.2013, s. 171).

³ Asiak. 10360/1/18 REV 1.

4. PALAUTTAA MIELEEN Euroopan tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksesta nro 23/2018: "Ilman pilaantuminen: terveyttämme ei edelleenkään suojella riittävästi" antamansa päätelmät⁴, joissa neuvosto korosti, että kaikissa unionin toimintapolitiikoissa tarvitaan vaikuttavia ilmanlaatua koskevia lisätoimia ja johdonmukaista lainsäädäntöä ja että tuorein tieteellinen näyttö vaikutuksista ihmisten terveyteen ja WHO:n suuntaviivat on otettava huomioon;
5. SUHTAUTUU MYÖNTEISESTI ilmanlaatudirektiivien toimivuustarkastukseen⁵ ja PANEE MERKILLE siinä esitetyt havainnot; PANEE MERKILLE johtopäätöksen siitä, että ilmanlaatudirektiivit ovat olleet yleisesti ottaen tarkoituksenmukaisia ja EU:n puhtaan ilman politiikan kokonaispiteiden mukaisia, erityisesti kansallisia päästörajoja koskevan direktiivin osalta; TOTEAA, että direktiivit muodostavat johdonmukaisen sääntelyperustan ilmanlaadun parantamiselle EU:ssa ja yhdenmukaistetuille ilmanlaadun arviointiperusteille koko EU:ssa;
6. TOTEAA, että EU:n puhtaan ilman politiikka on vaikuttanut merkittävästi ilmanlaadun paranemiseen EU:ssa ja että vuoteen 2008 verrattuna entistä vähemmän ihmisiä altistuu haitallisille ilman epäpuhtauksille; KOROSTAA kuitenkin, että ilman epäpuhtaudet ovat edelleen huomattavin terveysongelmia aiheuttava ympäristötekijä EU:ssa ja että ne aiheuttavat arviolta yli 400 000 ennenaikaista kuolemaa vuodessa; PALAUTTAA MIELEEN, että ilman epäpuhtauksille altistuvat erityisesti kaupunkialueilla asuvat ihmiset; TOTEAA, että ilman epäpuhtaudet vaikuttavat haitallisesti ekosysteemeihin ja köyhdyttävät biodiversiteettiä;
7. ON TYYTYVÄINEN siihen, että ilmanlaatudirektiivit ovat ohjanneet edustavan korkealaatuisen ilmanlaadun seurannan käyttöönottoa, niillä on määritelty selkeät ilmanlaatonormit ja helpotettu luotettavan, objektiivisen ja vertailukelpoisen ilmanlaatua koskevan tiedon vaihtamista jäsenvaltioiden kesken ja tiedottamista myös laajemmalle yleisölle, mikä on johtanut yleisen tietoisuuden kasvuun ja tukenut ilmanlaatonormien täytäntöönpanoa ja noudattamista; TIEDOSTAA kuitenkin, että esiin on noussut joitakin huolenaiheita siitä, että jotkin nykyisistä säännöksistä mahdollistavat tietyissä tilanteissa seurantaverkon rakenteita koskevan harkintavallan;

---

⁴ Asiak. 15782/18.

⁵ Asiak. 14712/19.

8. KOROSTAA, että vakiintuneet ilmanlaatonormit ja erityisesti raja-arvot ovat johtaneet ilmanlaadun huomattavaan paranemiseen viime vuosikymmenen aikana; KATSOO, että sen vuoksi on olennaista jatkaa raja-arvojen hyödyntämistä kansalaisten terveyden suojelemiseksi; TOTEAA, että ilmanlaatudirektiivit eivät kaikesta huolimatta ole olleet täysin vaikuttavia ja että nykyisiä puitteita voidaan parantaa entisestään hyvän ilmanlaadun takaamiseksi kaikkialla EU:ssa, jotta vältettäisiin ihmisten terveyteen ja ympäristöön kokonaisuudessaan kohdistuvat haitalliset vaikutukset;
9. KIINNITTÄÄ HUOMIOTA siihen, että ilmanlaatudirektiivien vaatimus toteuttaa korjaavia toimia havaittaessa ylityksiä on ollut ratkaisevan tärkeää ilmanlaadun parantumiselle mutta TIEDOSTAA, että toimet paikallisella, kansallisella ja EU:n tasolla eivät ole aina olleet riittäviä ilmanlaatonormien noudattamiseksi ja ylitysten pitämiseksi mahdollisimman lyhyinä ja että täytöntöönpanohaasteita on edelleen useilla osa-alueilla, muun muassa toimien johdonmukaisuuden varmistamisessa sekä hallinnon eri tasojen välillä että eri alojen välillä;
10. SUHTAUTUU MYÖNTEISESTI komission tiedonannossa Euroopan vihreän kehityksen ohjelmasta esitettyyn tavoitteeseen vähentää epäpuhtauksia edelleen ehkäisevillä ja korjaavilla toimilla sekä suunniteltuihin toimiin ilman epäpuhtauksiin puuttumiseksi; KOROSTAA, että on tärkeää hyödyntää nykyisen ilmanlaatulainsäädännön arvioinnista opittua mukaan lukien toimivuustarkastuksen tulokset, jotta voidaan arvioida, pitäisikö voimassaolevaa oikeudellista kehystä tarkistaa ilmanlaatua koskevien säännösten nykyistä tehokkaamman ja vaikuttavamman täytöntöönpanon ja valvonnan mahdollistamiseksi ottaen huomioon ihmisten terveyteen ja ympäristöön kohdistuvia vaikutuksia koskeva uusien tieteellinen näyttö; KOROSTAA, että kaikista lainsäädäntöehdotuksista olisi mahdollisuuksien mukaan tehtävä kattava vaikutustenarviointi;

11. PANEE TYYTYVÄISENÄ MERKILLE komission aikomuksen ehdottaa ilmanlaatonormien tarkistamista ja ODOTTAA MIELENKIINNOLLA ehdotuksista käytäviä keskusteluja, mukaan luettuna EU:n ilmanlaatonormien mahdollinen tiiviimpi mukauttaminen WHO:n ilmanlaadun suuntaviivoihin, joita tarkistetaan ja päivitetään parhaillaan; KOROSTAA, että ilmanlaatonormien vahvistamisen päätavoite on vähentää ilman epäpuhtauksien kielteisiä terveys- ja ympäristövaikutuksia; PAINOTTAA, että on tärkeää pyrkiä saavuttamaan WHO:n ilmanlaadun suuntaviivojen tasot ja siten edistää asiaankuuluvia Yhdistyneiden kansakuntien kestävä kehityksen tavoitteita; PANEE kuitenkin HUOLESTUNEENA MERKILLE, että huolimatta pyrkimyksistä vähentää ilman epäpuhtauksia niin EU:n kuin jäsenvaltioiden tasolla, tiettyjen epäpuhtauksien osalta ilmanlaatonormeja ei vielä kukaan noudateta useissa jäsenvaltioissa, ja että kaikilla tasoilla on toteutettava asianmukaisia toimia mahdollisimman pian;
12. KANNUSTAA komissiota täydentämään sellaisten ilmanlaatonormien ja erityisesti raja-arvojen tarkistamista, jotka ovat olleet tehokkaita ja ovat edelleen keskeisiä varmistettaessa suojelun vähimmäistaso, pohtimalla, miten keskimääräisen altistumisen indikaattoreille perustuva lähestymistapa voisi auttaa vähentämään väestön yleistä altistumista, ottaen huomioon vaikutukset haavoittuvassa asemassa oleviin ryhmiin, kaikilla nimettyjen alueiden ja taajamien osa-alueilla direktiivin 2008/50/EY⁶ mukaisesti, ja parantamaan ihmisten terveyttä; lisäksi PYYTÄÄ komissiota harkitsemaan nykyisten ilmanlaatonormien tarkistamista otsonin osalta otsonitasoon vaikuttavien eri tekijöiden, kuten maantieteellisten ja ilmasto-olosuhteiden, arvioinnin perusteella;
13. TOTEAA, että suurimmat ilman epäpuhtauksien lähteet EU:ssa ovat maantie- ja muu liikenne; kaupallinen, institutionaalinen ja kotitaloussektori mukaan lukien asuinhuoneistojen lämmitys; energian tuotanto ja jakelu; teollisuuden energiankäyttö; teolliset prosessit ja tuotteiden käyttö; maatalous ja jätteet;

---

⁶ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2008/50/EY, annettu 21 päivänä toukokuuta 2008, ilmanlaadusta ja sen parantamisesta (EUVL L 152, 11.6.2008, s. 1).

14. KOROSTAA, että tehokas puhtaan ilman politiikka vaatii yhdenmukaisen lähestymistavan, jolla varmistetaan säännöllisesti arvioitava johdonmukaisuus muihin ympäristöpolitiikkoihin ja kaikkiin muihin asiaankuuluviin politiikanaloihin nähden, mukaan lukien EU:n päästölähdelainsäädäntö, kuten ilmastoon, teollisuuteen, energiaan, liikenteeseen ja maatalouteen nähden, ja jossa hyödynnetään paremmin kaikkien politiikanalojen synergioita ja käytetään myös kiertotalouden tarjoamia mahdollisuuksia välttäen samalla kompromisseja; PAINOTTAA, että on tarpeen varmistaa ilmastotoimien ja ilmanlaadun väliset ilmanlaatu-, ihmisten terveyttä ja ekosysteemejä palvelevat sivuhyödyt, joista on esitetty asianmukainen arvio komission tiedonannossa "Puhdas maapallo kaikille – Eurooppalainen visio kukoistavasta, nykyaikaisesta, kilpailukykyisestä ja ilmasto-neutraalista taloudesta"⁷;
15. KOROSTAA, että ilmanlaatuavoitteet olisi huomioitava kokonaisuudessaan EU:n päästölähdelainsäädännössä ja suunniteltaessa Euroopan vihreän kehityksen ohjelman uusia alakohtaisia aloitteita muun muassa älykkästä liikkuvuudesta, älykkäistä alojen integroitumisesta, uusiutuvasta energiasta, rakennusten kunnostamisesta, asuinhuoneistojen lämmityksestä, maataloudesta ja teollisuudesta mukaan lukien energian tuotanto; tähän liittyen KOROSTAA EU:n ja jäsenvaltioiden yhteistä vastuuta ylläpitää ja parantaa ilmanlaatua; PYYTÄÄ komissiota varmistamaan, että kaikilla EU:n päästölähdelainsäädäntöä koskevilla ehdotuksilla tuetaan riittävästi ilmanlaatu- ja saavuttamista;
16. KATSOO, että EU:n puhtaan ilman toimenpidepaketin kokonaisvaikutuksia on tarkasteltava säännöllisesti; PANEE tässä yhteydessä MERKILLE, että joka toinen vuosi laadittava ilmanpuhtautta koskeva katsaus tarjoaa säännöllisesti ajantasaisia tietoja ilmanlaadusta EU:ssa ja että komission ensimmäinen kertomus Euroopan parlamentille ja neuvostolle kansallisia päästörajoja koskevan direktiivin täytäntöönpanon edistymisestä on määrä hyväksyä vuonna 2020; PANEE lisäksi MERKILLE, että teollisuuden päästöistä annetun direktiivin arviointia ollaan valmistelemaan, ja siinä arvioidaan syvemmin ilmanlaatulainsäädännön ja Euroopan suurimpien teollisuuslaitosten ja polttolaitosten päästöjä rajoittavan lainsäädännön välisiä yhteyksiä sekä PYYTÄÄ komissiota varmistamaan, että kaikki asiaankuuluvat ilman epäpuhtauksien teolliset lähteet huomioidaan;

---

⁷ Asiak. 15011/18.

17. PAINOTTAA, että toimivuustarkastuksessa todettiin EU:n energia- ja ilmastopolitiikkojen tukevan yleisesti ilmanlaadun parantamista; KOROSTAA sen merkitystä, että ekosuunnitteludirektiivin mukaiset uudet energiatehokkuus- ja päästövaatimukset, mukaan lukien lämminvesivaraajia ja lämmityskattiloita koskevat vaatimukset ja uusiutuvia energianlähteitä koskevan direktiivin⁸ mukaiset uudet EU:n kestävyyskriteerit, yhteisen maatalouspolitiikan (YMP) uudistus sekä kansalliset ilman epäpuhtauksien valvontaohjelmat ja kansalliset energia- ja ilmastosuunnitelmat, edistävät jatkuvaa johdonmukaisuutta ja synergioita välttämällä kompromisseja kun on kyse esimerkiksi biomassan käytöstä sekä asuinhuoneistojen lämmityksessä että keskikokoisissa polttolaitoksissa;
18. SUHTAUTUU MYÖNTEISESTI komission aikomukseen toteuttaa lisätoimia, jotta liikenneala irtautuisi hiilestä ja edettäisiin kohti päästötöntä liikkuvuutta, minkä voidaan odottaa johtavan myös ilmanlaadun sivuhyötyihin; ON YHTÄ MIELTÄ siitä, että on tärkeää puuttua liikenteen päästöjen aiheuttamiin ilman epäpuhtauksiin erityisesti kaupungeissa, myös maahantuotujen käytettyjen ajoneuvojen vaikutuksen osalta; SUHTAUTUU MYÖNTEISESTI komission aikomukseen ehdottaa nykyistä tiukempia normeja polttomoottoriajoneuvojen ilmaa saastuttaville päästöille ja huomioida myös epäpuhtaudet, joita ei nykyisellään säännellä; KANNUSTAA tehostamaan polttomoottoriajoneuvojen saastuttavia päästöjä koskevien normien noudattamisen tarkastuksia painottaen erityisesti todellisissa ajo-olosuhteissa suoritettavaa testausta;
19. ON TYYTYVÄINEN komission aikomukseen ehdottaa lisätoimia meriliikenteen päästöjen vähentämiseksi kansainvälisen laivaliikenteen globaalien luonteen huomioiden ja sisävesiliikenteen päästöjen vähentämiseksi sekä toimia ilmanlaadun parantamiseksi satamissa ja lentokenttien lähellä; TUKEE tässä yhteydessä Barcelonan yleissopimuksen sopimuspuolten COP21-kokouksessa toteuttamia Välimeren liittyviä ponnisteluja;

---

⁸ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2018/2001, annettu 11 päivänä joulukuuta 2018, uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä (EUVL L 328, 21.12.2018, s. 82).

20. PANEE MERKILLE toimivuustarkastuksessa esitetyn huomion siitä, että ammoniakkipäästöt, jotka ovat hiukkasten eräs lähtöaine, ovat viimeisen vuosikymmenen aikana laskeneet huomattavasti vähemmän kuin muut päästöt muun muassa siksi, ettei tiettyjä päästölähteitä koskevaa lainsäädäntöä ole olemassa; TOTEAA, että maataloussektori on suurin ammoniakkin kokonaispäästöjen lähde koko EU:ssa; KOROSTAA, että näiden päästöjen hillitsemiseen on jo olemassa keinoja, jotka ovat sekä teknisesti että taloudellisesti toteuttamiskelpoisia, ja KANNUSTAA kyseisten keinojen laajempaan käyttöön; TOTEAA, että huolimatta YMP:n uudistamisesta useaan otteeseen sen ympäristökestävyyden parantamiseksi, parannusten jatko riippuu YMP:n tulevaisuutta vuoden 2020 jälkeen koskevien neuvottelujen tuloksista;
21. ON TYYTYVÄINEN EU:n ja jäsenvaltioiden jo toteuttamiin ponnisteluihin yhteisten toimien eteen, esimerkiksi puhdasta ilmaa koskeviin vuoropuheluihin ja puhtaan ilman foorumiin; KANNATTAA EU:n, jäsenvaltioiden sekä alueellisten ja paikallisviranomaisten tiiviimpää yhteistyötä; KANNATTAA myös alueellista yhteistyötä ja konkreettisia toimia valtiosta toiseen tapahtuvan ilman epäpuhtauksien kulkeutumisen torjumiseksi, myös UNECEn kaukokulkeutumissopimuksen mukaisesti;
22. TOTEAA, että viimeaikaisten arviointien⁹ mukaan ilman pilaantuminen Länsi-Balkanin maissa, erityisesti kaupunki- ja teollisuusalueilla, on edelleen vakava terveysongelmien aiheuttaja ja sillä on kielteinen vaikutus ympäristöön; PANEE TYYTYVÄISENÄ MERKILLE komission aikomuksen hyväksyä Länsi-Balkania koskeva vihreä toimintasuunnitelma, jolla tuetaan alueen maita niiden toteuttaessa vihreään siirtymään kuuluvia tehokkaita toimia, mukaan lukien ilmanlaadun parantaminen EU:n ilmanlaatonormien mukaisesti;

---

⁹ Euroopan ympäristökeskuksen esite nro 1/2020: 'Western Balkan Countries - 20 years of cooperation with the EEA - Key developments, achievements and the way ahead' (EYK, Kööpenhamina 2019).

23. ON YHTÄ MIELTÄ siitä, että lisäohjeet ja tarvittaessa selkeämmät vaatimukset itse ilmanlaatudirektiiveissä, ottaen tarvittaessa huomioon paikalliset erityisolosuhteet, voisivat tehdä seurannasta, mallintamisesta sekä suunnitelmien ja toimenpiteiden valmistelusta ja niiden täytäntöönpanosta toimivampaa ja tehokkaampaa ja yhtenäistää entisestään niihin sovellettavia lähestymistapoja; KANNATTAA komission Euroopan vihreän kehityksen ohjelman puitteissa suunnittelemaa tähän liittyviä toimia, myös digitalisaation tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntämisen avulla;
24. KOROSTAA, että investoinnit ilman epäpuhtauksien vähentämiseksi ovat tarpeen, koska ilmanlaatu politiikan edut ovat huomattavasti sen täytäntöönpanokustannuksia suuremmat; PAINOTTAA ilmanlaadun parantamiseen käytettävissä olevan rahoituksen priorisoinnin, paremman saatavuuden ja käyttöönoton merkitystä; tämän vaikuttamatta monivuotisesta rahoituskehiksestä parhaillaan käytävien neuvottelujen tulokseen EHDOTTAA tässä yhteydessä, että otettaisiin käyttöön kustannustehokkaimpia terveyttä parantavia toimia koskevia erityisiä aloitteita sellaisia alueita varten, joilla on maantieteellisiä tai ilmastosta johtuvia erityispiirteitä, jotka tekevät ilmanlaadun raja-arvojen noudattamisesta haasteellisempaa; EHDOTTAA, että ilmastotavoitteiden ja ilmanlaadun yhteishyötyjä käytetään tarvittaessa vipuvoimana yksityisten investointien saamiseksi;
25. KATSOO 5. joulukuuta 2019 hyväksytyjen päätelmiensä¹⁰ mukaisesti, että energiaverotus voi finanssipoliittisena välineenä olla tärkeä osa taloudellisia kannustimia, joilla ohjataan energiakäänteen onnistumista, edistetään alhaisia kasvihuonekaasupäästöjä sekä energiansäästöjä tuottavia investointeja ja samalla tuetaan kestävä kasvua;
26. PANEE MERKILLE meneillään olevat asiaankuuluvien valtiontuen suuntaviivojen arvioinnit, mukaan lukien ympäristöön ja energiaan liittyvän valtiontuensuuntaviivat, sen varmistamiseksi, että ne vastaavat Euroopan vihreän kehityksen ohjelman politiikkatavoitteita, tukevat kustannustehokasta siirtymistä ilmastoneutraaliuteen vuoteen 2050 mennessä ja helpottavat asteittaista luopumista fossiilisista polttoaineista ja erityisesti kaikkein saastuttavimmista polttoaineista varmistaen kuitenkin tasapuoliset toimintaedellytykset sisämarkkinoilla; PAINOTTAA, että ilmanlaatua koskevat tavoitteet on otettava täysimääräisesti huomioon valtiontuen suuntaviivojen arvioinnissa;

---

¹⁰ Asiak. 14608/19.

27. KOROSTAA oikeudenmukaisen ja tasapuolisen siirtymän merkitystä ja PAINOTTAA, että kaikki EU:n kansalaiset ja erityisesti pienituloiset kotitaloudet tarvitsevat riittävästi puhdasta ja kohtuuhintaista energiaa;
28. PAINOTTAA, että yleisen tietoisuuden lisääminen ja yleisölle tiedottaminen ilmanlaadusta ja sen vaikutuksista terveyteen ja ekosysteemeihin on ratkaisevan tärkeää, ja TUKEE komission toimia tässä asiassa.
-